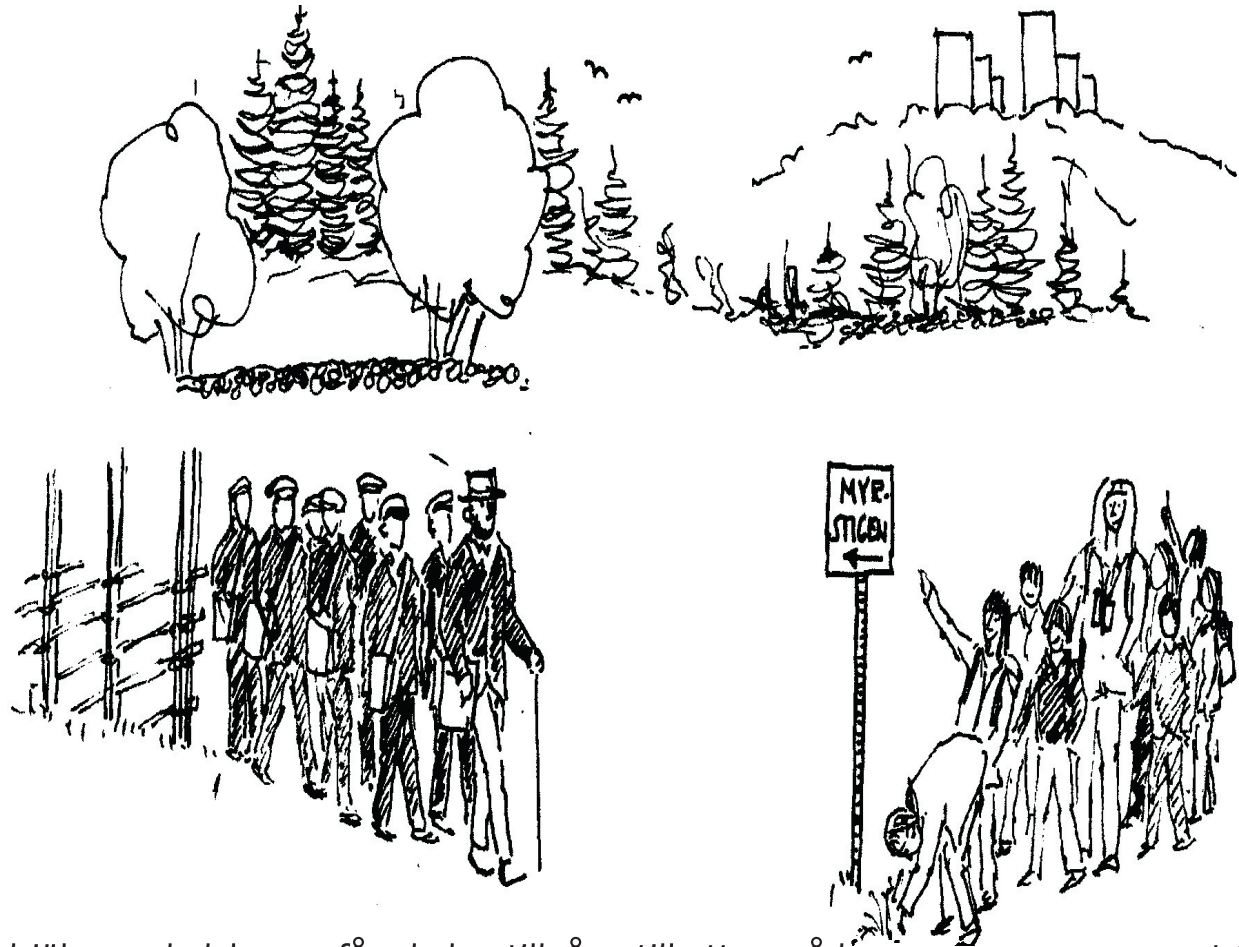

Skolskogen

Skolskogen definieras som ett avgränsat område vilket disponeras av skolan för planerade lektioner och utevistelse. I skolskogen kan man kombinera undervisning, upplevelse och lek på ett sätt som är svårt att göra i ett vanligt klassrum. Miljöundervisning, konkretion och ämnesintegrering kan tillämpas så mycket som fantasin tillåter. Ett undersökande arbetssätt kan tillämpas i oändliga kombinationer. Att det finns frisk luft, gott om utrymme och att elevernas behov av rörelse tillfredsställs är ingen nackdel heller.

Utomhusundervisning är i sig ingen nyhet. För hundra år sedan var det en obligatorisk uppgift för läraren att gå ut med klassen och plantera skog en dag. Skogsexkursioner har varit ett vanligt inslag i biologiundervisningen.

Med hjälp av skolskogen får skolan tillgång till ett område som mera permanent finns tillhanda för skolans räkning. Genom att göra ett avtal med markägaren kan skolan få tillstånd att göra lite mer än vad allemansrätten tillåter - göra stigmärkningar, sätta ut fasta skyltar, bygga eldplats, vindskydd, kanske broar eller fågeltorn, sätta upp fågelholkar och kanske avverka några träd, varför inte rätten att hugga skolans julgran. Markägaren skall fortsätta att sköta området som han planerat. Det är dock en utmärkt möjlighet för skolans del att få ta del av planeringen av skogsområdets skötsel och att få utföra enklare skogsarbete som röjning eller plantering. Nya kontakter med föräldrar och andra vuxna kan uppstå på ett sätt som inte är möjligt i klassrummet. Personer som inte vill prata inne i klassrummet kan möta barnen på ett mera avspänt sätt i skolskogen.

Förberedelse

Förankra gärna skolskogsidén hos skolledning, kollegor, elever och föräldrar. Om skolan har en skogsfadder (en person från skogsnäringen med speciellt ansvar för skolinformation) bör denne kontaktas tidigt. Skogsfaddern, personal från Skogsstyrelsen i kommunen eller Skogen i Skolans lokala kontaktperson kan bistå med alla behövliga kontakter och förberedelser för skolans egen skolskog. I många fall kan skogsfaddern ordna alla praktiska frågor vid skolskogens bildande.

Skolskogens storlek

Om området är för litet blir markslitaget stort. Tre till fem hektar bör vara en lämplig storlek. Men avfärda inte ett mindre område. I brist på bättre kan ett litet närområde för en skola i en "astfaltöken" vara mera värdefullt än ett rikare skogsområde som bara kan besökas någon gång per år. Det finns också skolor i skogsbygder som har riktigt stora "skolskogar" på flera hundra hektar, men där arbetar man så att man följer markägarens sätt att sköta skogen, får delta i planeringen av skogliga åtgärder och kanske genomföra vissa av dem.

Skolskogens läge

Att skolskogen finns nära skolan underlättar naturligtvis. Det kan vara både frustrerande och dyrbart att använda värdefull tid för långa transporter. Gång- eller cykelavstånd är naturligtvis önskedrömmen.

Skolskogens natur

Den idealiska skolskogen är omväxlande med många olika biotoper (skogsmiljöer). Öppna platser (äng, hygge, lucka i skogen) är värdefulla liksom skog av olika ålder. Tillgång till vatten som bäckar och sjöar inom området är en fördel. En parkliknande skog kan även utnyttjas men användningsområdet begränsas då. En del skolor har kombination av ett litet närområde och en exklusivare skolskog att utnyttja när skolan har temadagar t.ex.

Naturliga avgränsningar som vägar, stigar, bäckar, åkrar gör att skolskogen är lättare att överblicka.

Markägarkontakt

Kommunen eller Skogsstyrelsen vet vem som äger skogsområden som är intressanta för er skola och kan även förse er med kartmaterial. Många kommuner har egna skogar och då bör det vara särskilt för skolan att få ett eget område tilldelat.

Tidigt tas kontakt med markägaren direkt från skolan eller via ovan nämnda kontaktpersoner. Prata igenom de önskemål som skolan har på skolskogen för att få en gemensam överenskommelse med markägaren.

Avtal

Vi rekommenderar att man skriver ett kontrakt eller användaravtal mellan skolan och markägaren där det regleras vilka rättigheter skolan har utöver allemansrätten. Använd gärna det avtal som finns på skogeniskolan.se under faktasidor

Skolan vinner

* att området är klart definierat och alla får vetskap om vilka rättigheter och skyldigheter man har

* nyanställda, vikarier och praktikanter kan se vad som är överenskommet

Markägaren vinner

* att han vet vad skolklasserna har för sig på hans mark

* att han aktivt medverkar till att eleverna lär sig mer om skog och skogsbruk

Det här faktabladet är hämtat från boken "Lära med Skolskogen" som kan beställas från skogeniskolan.se

